

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.06.2009, sp. zn. 3 Tdo 544/2009, ECLI:CZ:NS:2009:3.TDO.544.2009.1

Číslo: 11/2010

Právní věta: Trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák. je tzv. hromadným trestným činem, který je jediným skutkem jak v hmotněprávním smyslu, tak z hlediska procesního. Proto se ve vztahu k němu neuplatní ustanovení § 12 odst. 12 tr. ř., které se týká pouze pokračujícího trestného činu (§ 89 odst. 3 tr. zák.), u něhož lze jeho jednotlivé dílčí útoky pokládat za samostatné skutky v procesním smyslu a je možné o nich rozhodovat rozdílným způsobem. Jestliže tedy soud na rozdíl od obžaloby dospěje k závěru o spáchání trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák. ve vztahu k menšímu počtu neoprávněně hromaděných zbraní nebo střeliva, nemůže ohledně jejich zbytku obsaženého v obžalobě rozhodnout zprošťujícím výrokem (§ 226 tr. ř.), ale tyto další zbraně nebo střelivo, ve vztahu k nimž nebyl spáchán uvedený trestný čin, nepojme do popisu skutku ve výroku o vině odsuzujícího rozsudku (z popisu skutku je jen tzv. vypustí).*) *) Poznámka redakce: Nyní jde o ustanovení § 279 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 24.06.2009

Spisová značka: 3 Tdo 544/2009

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Nedovolené ozbrojování, Pokračování v trestném činu, Rozsudek

Předpisy: § 12 odst. 12 tr. ř.

§ 185 odst. 2 písm. b) tr. zák.

§ 225 odst. 1 tr. ř.

§ 89 odst. 3 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněného částečně zrušil rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 16. 9. 2008, sp. zn. 90 T 82/2008, a to ve výroku, kterým byl obviněný J. N. uznán vinným trestným činem nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák. a ve výroku o trestu, dále částečně zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 1. 2009, sp. zn. 8 To 542/2008, a to v části, v níž bylo podle § 256 tr. ř. zamítnuto odvolání obviněného J. N.

Z o d ů v o d ě n í :

Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 16. 9. 2008, sp. zn. 90 T 82/2008, byl obviněný J. N.

uznán vinným trestným činem nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák.

Podle skutkových zjištění městského soudu se jich dopustil tím, že

od přesně nezjištěné doby do dne 11. 2. 2007 v místě svého bydliště v rodinném domě v B. přechovával bez nezbytného povolení 1 kus pouzdra závěru se závěrem z opakovací kulovnice Blaser R93 v provedení „Standard“ nezjištěného výrobního čísla, a 70 kusů vojenských průbojně zápalných nábojů ráže 14,5 mm, přičemž nebyl osobou oprávněnou podle zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, nabývat do vlastnictví a držet a přechovávat hlavní část zbraně kategorie B podle ustanovení § 5 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, neboť mu byl dne 9. 9. 2004 rozhodnutím Policie ČR, MŘ Brno ze dne 1. 7. 2004, č. j. MRBM-1001/ZBR-2004, zajištěn zbrojní průkaz, a dále nebyl držitelem výjimky podle zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, k nabývání do vlastnictví a držení zakázané vojenské munice v uvedeném rozsahu, jelikož toto střelivo náleží do kategorie A podle ustanovení § 4 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu.

Obviněnému J. N. byl podle § 53 odst. 1, odst. 2 písm. b) a § 54 odst. 1 tr. zák. uložen peněžitý trest ve výměře 10 000 Kč. Podle § 54 odst. 3 tr. zák. byl stanoven pro případ, že nebude peněžitý trest ve stanovené lhůtě vykonán, náhradní trest odnětí svobody v trvání 2 týdnů. Dále byl podle § 55 odst. 1 písm. a) tr. zák. obviněnému uložen trest propadnutí věci, a to 1 ks pouzdra závěru se závěrem z opakovací kulovnice Blaser R93 v provedení „Standard“ nezjištěného výrobního čísla a 70 kusů vojenských průbojně zápalných nábojů, ráže 14,5 mm.

Současně byl obviněný stejným rozsudkem podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby, pro skutek, že

od přesně nezjištěné doby do dne 11. 2. 2007 v místě svého bydliště v rodinném domě v B. přechovával bez nezbytného povolení 1 kus hlavně k blíže neurčené dlouhé zbraní, 1 kus jednoranové pušky Mannlicher model 1888, ráže 8×50 R, a 1 kus revolveru typu Gasser nezjištěného čísla, ráže cca 11 mm, přičemž nebyl osobou oprávněnou podle zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, nabývat do vlastnictví a držet a přechovávat tyto zbraně kategorie A podle ustanovení § 4 písm. a) ad 1 zák. č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, hlavní části zbraní a dále nebyl držitelem výjimky podle § 9 zák. č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, k nabývání, držení nebo nošení uvedené jednoranové pušky, revolveru v uvedeném rozsahu, jelikož tyto věci náleží do kategorie A podle ustanovení § 4 zák. č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu,

kterým měl podle obžaloby spáchat trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 tr. zák., neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Proti tomuto rozsudku podal obviněný odvolání směřující proti výroku o vině i trestu. Odvolání proti rozsudku podal i okresní státní zástupce. Toto odvolání bylo podáno v neprospěch obviněného a směřovalo proti zprošťujícímu výroku rozsudku.

Krajský soud v Brně však usnesením ze dne 20. 1. 2009, sp. zn. 8 To 542/2008, obě odvolání zamítl podle § 256 tr. ř. jako nedůvodná.

Proti usnesení Krajského soudu v Brně podal obviněný J. N. prostřednictvím svého obhájce dovolání, a to z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť má za to, že došlo k nesprávnému právnímu posouzení jednání obviněného ze strany soudů obou stupňů. Podle jeho názoru totiž držení 1 ks pouzdra závěru se závěrem nezjištěného výrobního čísla a 70 ks vojenských průbojně zápalných nábojů nemohl naplnit zákonné znaky trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák.

Obviněný dále uvádí, že jelikož se jednalo o „neúplný závěr a neúplný plášť závěru pro zbraň Blaser R93“, tedy o neúplný náhradní díl, není možné jej opatřit výrobním číslem. Vzhledem k neúplnosti jej není možné považovat za hlavní součást zbraně ve smyslu odst. 23 přílohy části první, zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, a proto jej není třeba registrovat. Podle jeho mínění v žádném případě nejde o hlavní část zbraně kategorie B podle ustanovení § 5 tehdy platného zákona č. 119/2002 Sb. Obviněný v této souvislosti poukazuje na znalecký posudek z oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady, specializace zbraně, střelivo a militarie, který si nechal zpracovat a přiložil jej k dovolání jako přílohu.

Co se týče 70 ks nábojů, obviněný odkazuje na další znalecký posudek, který nechal zpracovat a přiložil jej rovněž k dovolání. Z něj plyne, že tyto náboje vzhledem ke své ráži a balistickému výkonu nenachází vůbec uplatnění v civilním sektoru, a to ani v provedení se střelou průbojně zápalnou, s výjimkou sběratelských aktivit. Tato skutečnost podle jeho mínění vylučuje společenskou nebezpečnost jejich držení. Dále argumentuje tím, že na držení těchto nábojů měl udělenou výjimku podle § 28 odst. 1 písm. a) zákona č. 119/2002 Sb., přičemž z tohoto zákona podle jeho přesvědčení nevyplývá, že by tato výjimka byla vázána na platný zbrojní průkaz. V této souvislosti zdůrazňuje, že sbírání zbraní a střeliva je jeho koníčkem, není tedy osobou, která by s nimi nelegálně obchodovala, což také deklaroval soud prvního stupně ve svém rozsudku.

Závěrem dovolatel shrnuje, že podle něj nedošlo k naplnění objektivního znaku skutkové podstaty trestného činu nedovoleného ozbrojování „opatření zbraně“, neboť se nejednalo o hlavní součást zbraně a předmětné náboje jsou běžně naprosto nepoužitelné. Navíc má za to, že o trestný čin nemůže jít podle § 3 odst. 2, 4 tr. zák. i proto, že nevykazuje žádný stupeň společenské nebezpečnosti, a to zejména s přihlédnutím k jeho osobě coby sběratele.

V petitu dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Krajského soudu v Brně v celém rozsahu, jakož i další rozhodnutí obsahově na toto usnesení navazující.

Nejvyšší státní zástupkyně se k podanému dovolání písemně vyjádřila podle § 265h odst. 2 tr. ř.

V úvodu svého vyjádření podrobně rekapituluje námitky dovolatele. Nesdílí jeho názor, že výjimka z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o střelných zbraních a střelivu, která mu byla udělena dne 6. 10. 1999, nebyla vázána na platný zbrojní průkaz. Má naopak za to, že v důsledku zajištění zbrojního průkazu rozhodnutím podle § 57 odst. 1 zákona č. 119/2002 Sb. přestal být obviněný držitelem zbrojního průkazu a zároveň tím podle § 8 téhož zákona pozbyl i oprávnění k držení zbraní podléhajících registraci a střeliva do těchto zbraní. Proto podle názoru nejvyšší státní zástupkyně, pokud si obviněný i přes zajištění zbrojního průkazu opatřil hlavní část zbraně kategorie B a držel velké množství nábojů náležejících do kategorie A, bez povolení si tak opatřil zbraň a hromadil střelivo ve smyslu § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák.

Nejvyšší státní zástupkyně však v další části svého vyjádření konstatuje, že podle ustálené judikatury se za hromadění považuje držení dvou poloautomatických ručních palných zbraní a příslušného střeliva, nicméně je otázkou, zda tomu tak bylo v posuzované věci, když obviněný držel hlavní součást jediné zbraně a střelivo jednoho druhu. Poukazuje v této souvislosti na rozhodnutí publikované pod č. 44/1977 Sb. rozh. tr., podle něhož naplnění skutkové podstaty § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák. přichází v úvahu pouze tehdy, jestliže množství a účinnost držených zbraní či střeliva znamená pro bezpečnost společnosti a lidí stejný stupeň ohrožení jako jedna zbraň hromadně účinná, tedy zbraň způsobila současně usmrtit více lidí, za které se nepovažují pušky, pistole, revolvery atp. To mělo být proto bráno v úvahu při posuzování povahy a množství střelného materiálu zajištěného u obviněného J. N. Současná důkazní situace podle názoru nejvyšší státní zástupkyně nasvědčuje tomu, že držení pouzdra se závěrem mohlo naplňovat znaky trestného činu nedovoleného ozbrojování pouze podle § 185 odst. 1 tr. zák., v případě držení nábojů by pak záleželo na tom, zda naplňují

přísnější kritéria obsažená v ustanovení § 185 odst. 2 tr. zák. zmíněná výše.

Nejvyšší státní zástupkyně poukazuje v této souvislosti na nutnost zabývat se po upřesnění právní kvalifikace jednání obviněného procesními důsledky zprošťujícího výroku rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 16. 9. 2008, sp. zn. 90 T 82/2008. Vzhledem k tomu, že trestný čin nedovoleného ozbrojování je tzv. hromadným trestným činem, jehož pojmovým znakem je více útoků spojených společným záměrem, bylo hromadění dalších zbraní, o nichž bylo rozhodnuto zprošťujícím výrokem, součástí jediného skutku. Při respektování zákazu reformace in peius by proto v případném novém trestním řízení nebylo možno obviněného postihnout ani pro trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 tr. zák.

Vzhledem k těmto skutečnostem v závěru svého vyjádření navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Brně, jakož i rozsudek Městského soudu v Brně včetně rozhodnutí na ně navazujících podle § 265k odst. 2 tr. ř. a věc podle § 265l odst. 1 tr. ř. vrátil Městskému soudu v Brně k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve ověřil, zda je dovolání přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou, v zákonné lhůtě a na předepsaném místě.

Poté se zaměřil na to, zda dovolatelem uváděný důvod lze považovat za některý z dovolacích důvodů vyjmenovaných v § 265b odst. 1 tr. ř., jelikož uplatnění námitek, které naplňují dovolací důvod, je nezbytnou podmínkou přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem podle § 265i odst. 3 tr. ř.

Dovolatel opřel své dovolání o důvod uvedený § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nejvyšší soud na tomto místě připomíná, že prostřednictvím tohoto dovolacího důvodu lze namítat, že skutek, tak jak byl soudy zjištěn, byl nesprávně kvalifikován jako určitý trestný čin, přestože znaky tohoto trestného činu, resp. znaky žádného trestného činu neměl. Nelze proto v jeho rámci namítat nesprávná skutková zjištění, nesprávnost hodnocení provedených důkazů ani neúplnost provedeného dokazování (k tomu viz rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. [I. ÚS 412/02](#), [II. ÚS 651/02](#), [III. ÚS 282/03](#)).

Pokud tedy dovolatel namítal, že soudy zjištěné jednání nevykazuje znaky trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák., naplnil tím deklarovaný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud neshledal žádný důvod pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal v souladu s ustanovením § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo podáno dovolání, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k následujícím závěrům.

Z obsahu spisu je zřejmé, že dne 11. 2. 2007 byla provedena domovní prohlídka u obviněného J. N., při které byly vedle dalších zbraní zajištěny i pouzdro závěru se závěrem z opakovací kulovnice Blaser R93 a kovová krabice se 70 ks vojenských nábojů ráže 14,5 x 114 mm.

Soudy obou stupňů vycházejí z odborného vyjádření zpracovaného Kriminalistickým ústavem Praha posoudily pouzdro závěru se závěrem z opakovací kulovnice Blaser R93 v provedení „Standard“ nezjištěného výrobního čísla jako hlavní součást zbraně kategorie B ve smyslu zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, podléhající povolení. Tím však obviněný v době provedení domovní prohlídky nedisponoval, neboť jeho zbrojní průkaz byl v této době již zajištěn.

Co se týče 70 kusů průbojně zápalných nábojů, je sice pravdou, že na jejich držení byla obviněnému dne 6. 10. 1999 udělena výjimka podle § 24 odst. 1 zák. č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu, platného v té době. Ovšem tento zákon byl od 1. 1. 2003 nahrazen zák. č. 119/2002 Sb., o

střelných zbraních a střelivu, a podle tohoto zákona jsou tyto náboje zařazeny do skupiny zbraní kategorie A, což potvrzuje také znalec doc. Ing. J. K. ve svém znaleckém posudku. Podle přechodných ustanovení zák. č. 119/2002 Sb. (konkrétně § 80 odst. 1) „Výjimka, týkající se zbraně kategorie A, udělená podle dosavadní právní úpravy, se považuje za výjimku udělenou podle tohoto zákona.“ Z tohoto tedy vyplývá, že výjimka udělená obviněnému se nyní považuje za výjimku udělenou podle platného zák. č. 119/2002 Sb., tedy podle § 9 odst. 2 zák. č. 119/2002 Sb., kde je ovšem vázána na držení zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, a to i v případě sběratelské činnosti [§ 9 odst. 2 písm. a) zák. č. 119/2002 Sb.]. Tuto podmínku dne 11. 2. 2007 obviněný nemohl splnit, jelikož nebyl držitelem zbrojního průkazu, ten mu byl zajištěn z rozhodnutí Policie ČR Městského ředitelství Brno ze dne 1. 7. 2004, č. j. MRBM-1001/ZBR-2004, které nabylo právní moci dne 9. 9. 2004.

Z odborného vyjádření z oboru kriminalistika odvětví balistika Kriminalistického ústavu Praha bylo zjištěno, že byly pro potřeby zkoumání delaborovány tři náhodně vybrané náboje ze zajištěných. Delaborací nebyla zjištěna žádná skutečnost, ze které by se dalo usuzovat na snížení střelbyschopnosti těchto nábojů, což vyvrací tvrzení dovolatele o jejich nemožnosti uplatnění v civilním sektoru, s výjimkou sběratelských aktivit.

Nicméně, jak správně vyzdvihla ve svém vyjádření nejvyšší státní zástupkyně, oba soudy se spokojily se shora uvedenými závěry, aniž by se zabývaly důsledně všemi znaky skutkové podstaty trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák. včetně navazující judikatury. Z ní, konkrétně z rozhodnutí publikovaného pod č. 44/1977 Sb. rozh. tr. plyne, že opatřování střeliva je trestné podle tohoto ustanovení jen za předpokladu, že jejich množství a účinnost znamená pro bezpečnost společnosti a lidí stejný stupeň ohrožení jako jedna zbraň hromadně účinná, za níž se považují např. kulomet, plamenomet, samopal, minomet, ruční granát atp. V případě držení poloautomatických zbraní se musí jednat o alespoň dva kusy.

Je tedy zjevné, že držením závěru kulovnice a jeho pouzdra mohl obviněný naplnit nejvýše skutkovou podstatu trestného činu nedovoleného ozbrojování podle odst. 1 ustanovení § 185 tr. zák. Poněkud rozporné ovšem zůstává, že ve znaleckém posudku předloženém obviněným jako příloha dovolání znalec doc. Ing. J. K., CSc., popisuje závěr a jeho plášť jako neúplný a činí závěr, že právě vzhledem k této neúplnosti jej nelze považovat za hlavní součást zbraně. Naproti tomu odborné vyjádření Kriminalistického ústavu Praha se o žádné neúplnosti nezmiňuje.

Pokud pak jde o to, zda zajištěné střelivo svým množstvím a účinností představuje stejný stupeň nebezpečí pro společnost a lidi jako zbraň hromadně účinná, chybí k zodpovězení této otázky podklady jak ve zmíněném odborném vyjádření, tak i v odůvodnění obou napadených rozhodnutí.

Za této situace shledal Nejvyšší soud závěr o vině obviněného J. N. trestným činem nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák. přinejmenším předčasným.

Nicméně vedle pochybení zmíněných shora zjistil Nejvyšší soud pochybení i v řízení, které vydání napadeného rozhodnutí předcházelo. Jde o procesní pochybení, které zásadním způsobem determinuje další postup ve věci. Zcela opodstatněně na ně upozorňuje ve svém vyjádření nejvyšší státní zástupkyně. Spočívá v tom, že rozsudkem Městského soudu v Brně byl obviněný současně zproštěn i odsouzen pro týž skutek. Trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák. patří mezi tzv. hromadně trestné činy, pro které je typická mnohost útoků, které však tvoří dohromady jediný skutek. V posuzovaném případě se jej podle obžaloby měl obviněný dopustit nedovoleným držením většího počtu zbraní a střeliva. Pokud však okresní soud u části z nich dospěl k závěru, že jejich držením obviněný skutkovou podstatu trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák. nenaplnil, nemohl jej obžaloby ohledně těchto zbraní zprostit podle § 226 písm. b) tr. ř. a současně jej uznat vinným tímto trestným činem za držení shora

zmíněného závěru a nábojů. Tím totiž rozhodl dvakrát o témže skutku, jednou výrokem o uznání viny a současně výrokem zprošťujícím. Správně však měl v takovém případě rozhodnout o vině jen ohledně těch zbraní a střeliva, které podle jeho názoru skutkovou podstatu uvedeného trestného činu naplňovaly, a ostatní z výroku oproti obžalobě vypustit.

Zmíněné pochybení mohl ještě z podnětu podaných odvolání napravit Krajský soud v Brně. Tím, že obě odvolání zamítl jako nedůvodná podle § 256 tr. ř., nabyl zprošťující výrok právní moci, přičemž, jak již bylo řečeno shora, tento se váže k celému skutku, nikoli jen k jeho části, neboť takto (na rozdíl od tzv. pokračujícího trestného činu) nelze u hromadného trestného činu postupovat.

Toto pochybení mohl napravit Nejvyšší soud pouze tím, že z podnětu dovolání podaného obviněným podle § 265k odst. 1, 2 věta první tr. ř. zrušil jak napadené usnesení Krajského soudu v Brně v části, kterým bylo zamítnuto odvolání obviněného, tak rozsudek Městského soudu v Brně v jeho odsuzující části, tj. ve výroku o vině trestným činem nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák. a v navazujících výrocích – tj. ve výroku o trestu. Podle § 265k odst. 2 věta druhá tr. ř. pak rozhodl i o zrušení dalších rozhodnutí na zrušené části rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Nejvyšší soud považuje zrušení shora zmíněných částí obou výroků za dostačující opatření k nápravě zmíněných pochybení, když další rozhodnutí – ať již v podobě odsuzujícího výroku o vině za držení závěru a střeliva, stejně jako případné rozhodnutí o zastavení trestního stíhání pro nepřípustnost podle § 223 odst. 1 z důvodu § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. nepřipadala v úvahu, neboť by šlo o další rozhodnutí o skutku, o kterém již pravomocně rozhodnuto bylo. Z tohoto důvodu Nejvyšší soud neshledal podmínky, aby věc podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal městskému soudu k novému projednání a rozhodnutí.